

Æble/PæreNYT

Nr. 23 // 3. juli 2023

FÆLLES

Skurv

- Æbleskurv og pæreskurv er to forskellige sygdomme. Der sker ikke smitte fra æbler til pærer eller omvendt.
- Undersøg jævnligt for skurv-pletter på forsiden og bagsiden af bladene.
- Pletter kan ikke "kureres" på nogen måde.
- Der frigives uanede mængder af sporer fra disse infektioner.
- Det gælder om at beskytte uinficerede blade og frugter mod infektion.
- Hvis der findes skurv, er det afgørende at få behandlet ved udsigt til forhold, som kan føre til infektionsfare.
- De foregående år har vi oplevet, at der sidst på året ses skurv i skudspidserne. Det skyldes sandsynligvis, at der har været smitte fra uopdagede primærinfektioner til de nye blade i skudspidserne. Vær ekstra opmærksom hvis vejr om-slag/regn fører til genvækst, da de nye blade vil være meget modtagelige for skurv.

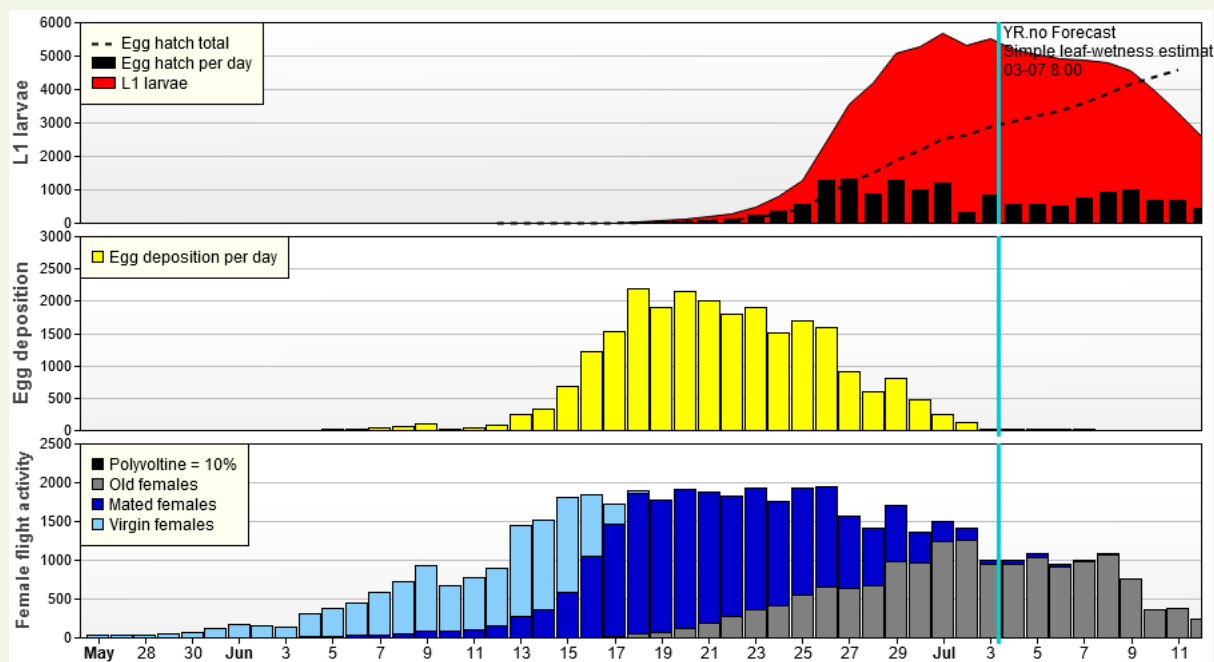

INDHOLD:

FÆLLES	1
Skurv	1
Æblevikler	2
Ørentvist	2
Pærer - stress og svidninger	3
KONVENTIONEL	5
Pærebladlopper	5
Rød æblebladlus	5
Gødning	6
Ukrudt	6
Pomoxon Extra	6
Swedane MCPA 750	7
ØKOLOGI	7
Spindemøl	7
Rød æblebladlus	8
Sodplet og æbleøjeplet	8
Gødning	9

Æblevikler

- På mange lokaliteter er klækningen af æg nu på sit højeste ifølge RIMpro.
- Hvis der er fundet skade nu, er det fordi, der er en æbleviklerpopulation, og behandling bør fortsætte et stykke tid endnu.
- Hvor længe der fortsat skal behandles afhænger af lokalitet og af smittetryk/fangst i fælder.
- Generelt bør der de fleste steder behandles til midt-sidst i juli. Ved højt smittetryk og på sene lokaliteter til sidst i juli.
- Ved højt smittetryk/meget fangst må man regne med mindst 4-5 behandlinger i alt.
- For mere information om æblevikler/Madex Top se tidligere nyhedsbreve.

Skade af æblevikler ses som tørre, brune ekskrementer. Det er ikke altid, at der ses ekskrementer. Når larven lige er gået ind i frugten, er den så lille, at den kan være svær at finde. Larven kan også være død på vej ind i frugten, særligt hvis der er brugt Madex Top.

Ørentvist

- Normalt regnes ørentvist for et nyttedyr, som er vigtig mod blandt andet pærebladlopper, rød æblebladlus og blodlus.
- Hvis der er spist af bladene, kan det imidlertid også være ørentvisten, som har været på spil. De ældste blade kan være ribbet, og bladene i skudspidserne kan være helt eller delvist spist.

Ørentvist kan ribbe de ældste blade.

Ørentvist kan spise af de yngste blade, så det ligner larvegnav.

Pærer - stress og svidninger

- Brune blade i pærer kan være et symptom på fysiologisk stress.
- Træer, som i forvejen er stressede af tørke/varme, vil kunne reagere med brune blade ved yderligere stresspåvirkning f.eks. angreb af spindemider eller hvis bladgødskning efterfølges af varmt vejr.
- Hvis der har været bladlopper tidligere på sæsonen, kan bladene være endnu mere følsomme for fysiologisk stress bladgødskning/varme.
- Bladgødskning, som efterfølges af varmt vejr, kan give svidninger, som til forveksling kan ligne angreb af *Stemphylium*.
- *Stemphylium* kræver imidlertid varmt OG fugtigt vejr samtidigt for at kunne inficere.
- I tvivlstilfælde bør udtages prøve for diagnosticering.

Pærer kan reagere på tørkestress ved pludseligt at udvikle brune blade.

Bladgødning, som efterfølges af varmt vejr, kan give svidninger. Tilbage da dagtemperaturen var 25°C blev her behandlet med Siltac den ene dag og bittersalt den næste dag. Dråberne har samlet sig i bladspidserne, så her har midlerne været opløst og ligget i høj koncentration på bladet i længst tid.

Et omvendt V er typisk symptom for Stemphylium. Sygdommen kræver imidlertid varmt OG fugtigt vejr samtidigt for at kunne inficere.

KONVENTIONEL

Pærebladlopper

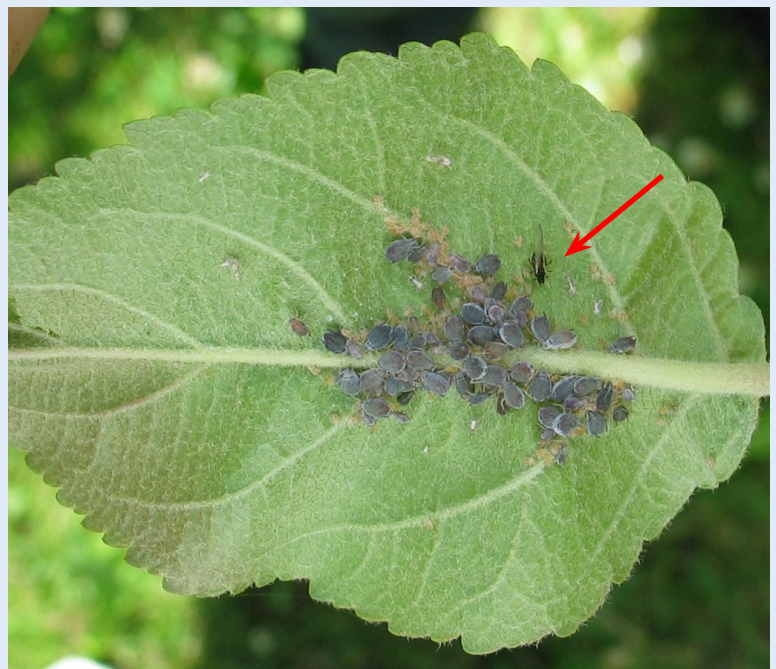
- Pærebladlopperne nærmest eksploderede ud af den blå luft de sidste 1-2 uger af juni.
- Enkelte steder er der fortsat angreb, selvom der er behandlet 1-2 gange med Movento.
- Når skudvæksten ophører, kan der ikke forventes tilstrækkeligt optag/virkning af Movento.
- **Siltac er ideelt, når der overvejende, er nymfer. F.eks. når nymferne er sorte og kan ses med det blotte øje eller der er sorte snuder på frugten (skyldes sodskimmel, der lever i den honningdug, som lopperne udskiller).**
- **Siltac virker kun, hvor det rammer. God dækning er helt afgørende for effekten af Siltac. Væskemængde: mindst 400-500 l/ha. Dosering: Koncentration: 0,1-0,15%. Ved 400-500 l/ha svarer det til ca 0,5 l/ha. Brug kun i tørt vejr og ved lav luftfugtighed (under 65%). Bland ikke Siltac med noget!**

Pærebladloppernymfer på frugten og masser af honningdug sidst i juni.

Rød æblebladlus

- I løbet af sommeren flyver rød æblebladlus over til sin sommervært (vejbred).
- Igen i år er der flere eksempler på, at gentagne behandlinger mod rød æblebladlus ikke har ryddet op i angreb.
- I 2024 må det overvejes, om der skal behandles to gange før blomstring.
- Hvis der på nuværende tidspunkt allerede er behandlet flere gange efter blomstring, kan yderligere behandling ikke tilrådes.
- Forekomst af nyttedyr gør stor forskel på angreb. Afslutning af skudtilvæksten bidrager også til mindre opformering. Forekomst af røde lus i skudspidserne nu vil ikke ødelægge frugten på samme måde som angreb under blomstring.
- Husk at der er nul-tolerance i nyplantninger, og her stimuleres til fortsat skudtilvækst. Ved angreb i nyplantninger må der afhængig af tidligere middelvalg bruges Teppeki, Mospilan eller Movento. Sørg for god dækning.

På et tidspunkt udvikles voksne, vingede individer, som flyver til sommerværten.

Gødning

- Æbler har brug for mindre gødning end pærer.
- Pærer: 20 kg/ha/måned N.
- Æbler: 10-12 kg/ha/måned N. Ved lille frugtbelastning/storfrugtede sorter skal der holdes igen med gødningen. Undlad helt gødning eller giv 8-10 kg/ha/måned N.
- Tilførsel af meget gødning nu samtidig med regn stimulerer til videre vækst/øger faren for genvækst.
- Hvis man vil være helt sikker på at tildele den rigtige mængde gødning, bør udtages en Nmin prøve.

Pomoxon Extra

Dispensation gælder i perioderne:

25. april 2023 til 8. juli 2023

1. august 2023 til 9. september 2023

Ukrudt

- Nu hvor saftstrømmen er vendt, bør man ikke længere bruge Round-up. Dette forhindrer imidlertid ikke ukrudt i at fremspire de næste par måneder. Blandt andet hanespore spirer frem nu.
- En strategi mod hanespore kan være at lave pletbehandling med Focus Ultra i juli.
- Focus Ultra er et græs-herbicid, som dog ikke har effekt på enårig rapgræs.
- Doseringen ligger på 1-2 l/ha (behandlet areal!). Effekten af Focus Ultra forbedres ved tilsætning af DASH 0,5 l/ha.
- Focus Ultra må bruges indtil vækststadium 76 (frugten omkring 60% af endelig størrelse) og ikke senere end udgangen af juli. Behandlingsfrist 28 dage. Max. 1 behandling pr. år.

Hanespore spirer frem nu. Størrelsen på ukrudtet har noget at sige for effekten af ukrudtsmidlet. Sørg for behandling inden hanesporen bliver større end dette, og brug fuld dosering.

Hanespore. Hvis hanespore får lov til at vokse, kan den blive meget høj og producere tusindvis af frø, som let spredes.

Swedane MCPA 750

Swedane MCPA 750 (reg. nr. 347-11) blev forbudt at anvende og opbevare 01-07-2023.

MCPA

- NF-M 750 og M-750 udgår 24-03-2024 ([læs her](#)).
- Temperaturen skal være min. 12°C ved brug af MCPA.
- Da det ikke er sikkert, at temperaturen bliver høj nok til anvendelse i marts måned 2024, bør det overvejes at opbruge NF-M 750 og M-750 i år.
- Husk at midlerne ikke må bruges efter 1. august i kernefrugt.
- Pt. er der ikke forbudsdato på MCPA-midlerne Metaxon og U46 M, se godkendelsen til mindre anvendelse i kernefrugt [her](#).

Produkt	Reg. nr.	Forbud mod anvendelse og besiddelse
Swedane MCPA 750	347-11	01-07-2023
NF-M 750	347-4	24-03-2024
M-750	347-12	24-03-2024

Glyphosat

- En lov om forbud mod anvendelse af langsomt nedbrydelige midler på befæstede og stærkt permeable arealer betyder, at en række glyphosat-midler bliver forbudt 1. januar 2024. Det er vigtigt at disponere, så disse midler er brugt op med udgangen af 2023. Se forbudsdato for hvert enkelt middel på <https://middeldatabasen.dk>
- Vær opmærksom på at ved nogle af de nye godkendelser af glyphosat må der kun behandles 1 gang pr år.

ØKOLOGI

Spindemøl

I øjeblikket observeres der flere steder voksne spindemøl i plantagerne. De voksne møl er fremme nu, parrer sig og lægger æg, som klækkes til næste år i april. Bekæmpelse til foråret med Turex.

Spindemøl (*Yponomeuta malinellus*).
Foto: A. van Franken huyzen.

Rød æblebladlus

I løbet af sommeren flyver rød æblebladlus over til sin sommervært (vejbred). I løbet af efteråret (oktober-november), vender de voksne lus tilbage til æble og lægger æg.

I år har vi måttet vente på nyttedyrene til at hjælpe os med at bekæmpe de røde lus, men nu er der ørentvister, mariehønse- og svirrefluelarver til at hjælpe med at reducere angreb.

Afslutning af skudtilvæksten bidrager også til mindre opformering. Forekomst af røde lus i skudspidserne nu vil ikke ødelægge frugten på samme måde som angreb under blomstring.

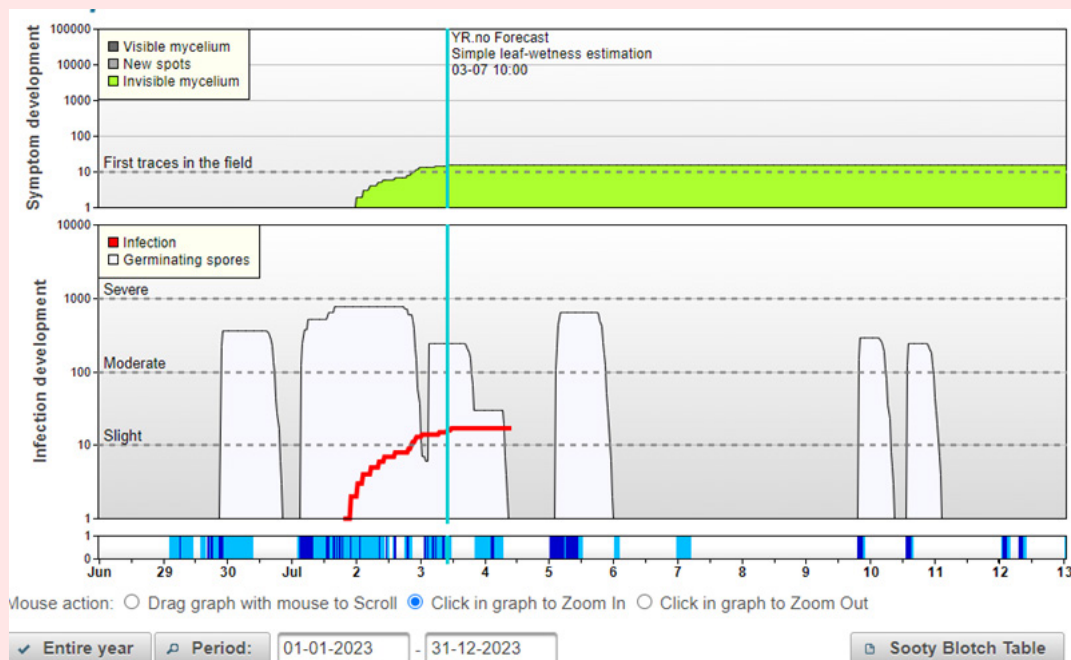
Sodplet og æbleøjeplet

Nu har vi fået regn, så hold øje med varslingen i RIMpro. Ved brug af bagepulver mod skurv fra juni og resten af sæsonen vil der være en sidevirkning mod sodplet. Svovl har ingen effekt.

Brug Natron, hvor der er lange fugtige perioder og hvor frugten er våd i én til flere dage.

Brug 5 kg/ha i 400-500 l vand per sprøjtning.

Æbleøjeplet (Topaz plet) er en udbredt svampesygdom i usprøjtede plantager. Hvis der sprøjtes jævnlige med svovl mod skurv eller meldug hele sæsonen er sygdommen ikke et problem.

Varsling for sodplet i RIMpro: Der er nu begyndende varsling for sodplet flere steder i landet. Myceliet er stadig usynligt.

Foto: Marc Trapman
Sodplet består af et kompleks af mange forskellige svampe.

Foto: Maren Korsgaard:
æblesorten Aroma er følsom for øjeplet

Gødning

Æbler har brug for mindre gødning end pærer.

Hvis man bruger gødevanding anbefales:

Pærer: 20 kg/ha/måned N.

Æbler: 10-12 kg/ha/måned N.

Generelt giver vi for lidt gødning i økologiske æbler og pærer.

Hvis man vil være helt sikker på at tildele den rigtige mængde gødning, bør udtages en Nmin prøve.

Clara Frijs/pærer: Træer med stor sætning i moderat/passende vækst kan gives 20 kg Kvælstof (N) og 40 kg kalium (K), når endeknopperne er dannet.

Æbler: Småfaldne sorter (Discovery, Elstar, Junami) med meget frugt på og kun lidt skudvækst kan gives 10-15 kg N og 40 kg K. Storfrugtede sorter (Jonagored, Bellida) med meget frugt på og kun lidt skudvækst kan gives 15 kg N og husk meget bladgødskning med calcium.

Nyplantninger og småtræer kan gives omkring 15 kg N for at holde væksten i gang.

Men husk: Ved lille frugtbelastning/storfrugtede sorter skal der holdes igen med gødningen.

Undlad helt gødning eller giv 8-10 kg/ha/måned N.

Tilførsel af meget gødning nu samtidig med regn stimulerer til videre vækst/øger faren for genvækst.

Maya Bojesen

Tlf. 21 71 77 57

myb@hortiadvise.dk

Hanne Lindhard Pedersen

Tlf: 23 82 63 47

hlp@hortiadvise.dk

Rasmus Madsen

Tlf: 61 45 89 26

rama@hortiadvise.dk